٣٠ هۆكار بۆ چوونە بەهەشت

ئەوهۆكارانەی لە لە قورئانی پیرۆز و فەرموودەكانی پێغەمبەر (صلى الله علية وسلّم)

دیاری كراوە

دانانی :

بەشی دانان لە دار الشریف

وەرگێڕانی بەدەستكاریەوە :

محمد نجم الدین چەمچەماڵی

ناوی نامیلكە : ٣٠ هۆكار بۆ چوونە بەهەشت
ناوی دانەر : بەشی دانان لە دار الشریف
وەرگێڕ : محمد نجم الدین چەمچەماڵی
چاپخانە :
تیراژ :
كاری كۆمپیوتەری و بەرگ : محمد نجم الدین چەمچەماڵی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

پێشکەشە بە : ...

- v بە باوك و دایکی خۆشەویستم .
- v بە برا و خوشکەکانم .
- v بە هەموو ئەو مامۆستا بەڕێزانەی کە زۆر سودم لێوەرگرتوون .
- v بەهەموو هاوڕێ خۆشەویستەکانم .
- v بەهەموو ئەو فێرخوازە خۆشەویستانەی کە تەنها مەبەستیان تێگەیشتن لە ئاینی ئیسلام و ڕەزامەندی خودایە ...

پێشەکی : -

F

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على النبي الكريم محمد وآله وصحبه اجمعين

سوپاس و ستایش بۆ خوای پەروەردگار، درودو سەلامیش لەسەر گیانی سەرداری پێغەمبەران حەزرەتی محمد (صلى الله عليه وسلّم)وە یارویاوەران و شوێن کەوتوانی بەگشتی تاڕۆژی دوایی .

لەپاشان :

خودای گەورە ژیانی دونیای دروستکرد بۆ ئەوەی مرۆڤەکان تاقیبکاتەوە ، وەداوایان لێدەکات کە بیپەرستن و بەندایەتی بکەن ، لەپاداشتی ئەو بەندایەتیەشدا خوای گەورە بەهەشتێکی بۆ ئامادەکردووەن کە لە حەدیسێکی قودسیدا دەفەرموویێت : (فیما لاعین رأت ولا أذن سمعت و خطر علي قلب بشر) ، واتە :(ئەو بەهەشتە هێندە ناز و نیعمەتی تێدایە کە نە بەچاو بینراوە وە نەبە گوێ بیستراوە وە

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نەبە ختەرەو خەیڵیش بە دڵی کەسدا نەهاتووە). لەهەمانکتدا ئەوکەسەیش کە پشت هەڵبکات و گوڕایەڵی فەرمانی خواو پێغەمبەرەکەی نەبێ ، خوای گەورە سزای زۆر سەخت و دۆزەخێکی سوتێنەری بۆ ئامادەکردوون . خوای گەورە پەنامان بدات .

من لێرەدا زۆر سوپاسی خوادەکەم کە هیدایەتی دام بۆ وەرگێڕانی ئەم بابەتە کە بەپشتیوانی خودا سود و قازانجی بۆ هەوو لایەك دەبێت ، ئەوەش کە پێویست بکات لە کۆتایدا بیلێم وەیە کە خۆشم و بابەتەکەم لەکەموکوڕی بەدەرنین و بۆیە داواکارم لەخوای گەورە کە لەکەموکوڕیەکانمان ببورێت ، وە هیوادارم کە توانیبێتم کارەکەم دڵۆپێکبێت لەدەریای خزمەتی ئاینی پیرۆزی ئیسلام ، خوای گەورە بۆمان بکات بە توێشووی ڕۆژی دوایی ... ئامین ..

وە هیوادارم جێگای ڕەزامەندی خوا و ئێوەی خوێنەری بەڕێز بێت ..

والسلام علیکم ورحمە اللە وبرکاتە

وەرگێڕ

محمد مەلا نجم الدین چەمچەماڵی

Mohamad_computer@yahoo.com

٣٠ هۆکار بۆ چوونە بەهەشت

١. باوەڕبوون (الایمان) :

بوونی ئیمان و باوەڕ یەکەم هۆکار و گرنگترین هۆکارە بۆچوونە بەهەشت چوونکە هەرکەسێك باوەڕی نەبوو ئەوا هەرکارێکی باشیش بکات خوای گەورە وەریناگرێت ، وە زانایان چەندین کتێب و نامیلکەیان دەرکردووە لەسەربابەتی ئیمان ، بەڵام ئێمە لێرەدا ئەو فەرموودەیەی پێغەمبەر (صلی اللە علیه وسلّم)دەهێنینەوە کە کاتێك (جبریل) (علیه سلام) دەچێتە لای پێغەمبەر لەشێوەی پیاوێکی عەرەبی ڕێبوار ، کە ئەوکاتە پێغەمبەر (صلی اللە علیه وسلّم)لەگەڵ هاوەڵەکانیدا دانیشتبوو ، (جبریل) (علیه سلام) پرسیاری لێکرد دەربارەی ئیمان و ئیسلام و چاکە ، پێغەمبەریش (صلی اللە علیه وسلّم)لەپێناسەی ئیماندا فەرمووی: (أن تؤمن باللّٰه وملائكته وكتبه ورسوله واليوم الآخر وتؤمن بالقدر خيره ، وشره) ، واتە : (ئیمان ئەوەیە کە باوەڕت هەبێت بە خوا و فریشتەکان و کتێبەئاسمانیەکان و پێغەمبەران و ڕۆژی دوایی و باوەڕیشت هەبێت بە قەدەر بە باش و خراپەکەی) ،

وەهەر ئەم ئیمانەیە کەدەبێتە هەوێنێك بۆ ئەنجامدانی هۆکارەکانی تری بەرەوبەهەشت چوون ، بەڵام چەند نشانەیەك هەن کە نیشانەی لاوازبوونی ئیمان و باوەڕن کە ئەمانەن :

- ئەنجامدانی کارە قەدەغە کراوەکانی کە خودای گەورە حەرامی کردووە و بەردەوامبوون لەسەری .

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

- دڵ ڕەشبوون و دڵ ڕەقبوون کە والەکەسەکە ئەکات کە ڕوناکی ئیمان نەچێتە دڵیەوە ، چونکە خوای گەورە ئەفەرموویێت : (ثم قست قلوبكم من بعد ذلك فهي كالحجارة أو أشد قسوة) البقرة /٧٤

واتە : (دواتر دڵتان وەها ڕەق و ڕەش دەبێت وەکو بەرد یاخود ڕەقتر) وە ئەو کەسانەی کە خاوەنی ئەو جۆرە دڵە ڕەشەن بەهیچ شێوەیەك باسی مردن و ترسی ڕۆژی دوایی کاریان تێ ناکات.

- بێ هۆش بوون بێ ئاگابوون لە کاتی پەرستن و عیبادەتەکاندا ، واتە بێ هۆشبون لە کاتی نوێژ و قورئان خوێندن و دوعاکردن....هتد ، تەنها ئەم کارانە ئەنجام ئەدرێت بە دەم بەڵام هیچ ڕوحیەتێکی لەگەڵدا نی یە بیر ناکرێتەوە لە واتای ووشەکانی ، پێغەمبەری خودا (صلی الله علیه وسلم)دەفەرمویێت : (... لا يقبل دعاء من قلب غافل) رواه الترمذي . واتە : خوای گەورە نزا و دوعا لە دڵێکەوە وەرناگیرێت کە بێ ئاگابێت .

- نیشانەیەکی تر : ساردو سڕی لەکاتی پەرستنەکاندا ، یاخود دواخستنی ، یاخود کاتێکیش کە ئەنجام دەدرێت تەنها بەدەم و هیچ ئاگایەکی لای خۆی نی یە ، کە ئەم جۆرە کارانە یەکێکە لە نیشانەکانی دووڕووەکان و مونافیقەکان ،وەك خوای گەورە دەفەرموێت (وإذا قاموا إلى الصلاة قاموا كسالى) النساء /١٤٢ .

واتە : (کاتێك کە هەڵدەستن بۆ ئەنجامدانی نوێژ بەساردو سڕیەوە هەڵدەستن) ، وە هەر ئەم سارد و سڕەیە یە کە دەبێتە ئەوەی کە خاوەنەکەی هەرگیز بیری پاداشتە گەورانەی خوای نەبێ و کاروکردەوەی باش ئەنجام نادات .

- نیشانەیەکی تری لاوازبوونی ئیمان : سنگ تەنگی و عەقڵ داخراوی ، ئەو مرۆڤانەی کە ئەم نیشانەیەیان تێدا یە هەمیشە توڕەن توانایان نی یە کە بەرەنگاری کێشەکان ببێتەوە کە توشی دەبن، وەکاتێك کە کێشەیەك دێتە پێشی بێ ئارامەو هیچ کات لێبوردە نی یە و وا هەست دەکات کە هەموو دونیای داوە بەکۆڵی خۆیدا ، پێغەمبەری خودا (أ)لە پێناسەی ئیماندا دەفەرموویێت : (الإيمان : الصبر والسماحة) السلسلة الصحيحة رقم ٥٥٤ ، ٢/ ٨٦ .. واتە : (ئیمان و باوەڕ بریتی یە لە ئارامگرتن و لێبوردەیی) ، وە پێناسەی مسوڵمانان ئەکات دەفەرموێ : (يألف ويؤلف ولا خير فيمن لا يألف ولا يؤلف) السلسلة الصحيحة رقم ٤٢٧. واتە : (هۆگری خەڵکبن و خەڵکیش هۆگرتان بێت چونکە چاکە لەو کەسەدا نی یە کە هۆگری خەڵك نەبێ و خەڵك هۆگری نەبێ)

- نیشانەیەکی تر : کارێگەر نەبونی ئایەتەکانی قورئان لەسەر کەسەکە ، چونکە هەرکەسێك کە دڵی ڕەش بوو بەهۆی تاوانەوە وای لێدێت کاتێك گوێبیستی ئایەتەکانی قورئان ئەبێت هیچ کاریگەری لێناکات وە گوێ ناداتە ئەو پەیمانانەی کە خوای گەورە داویەتی بە مسوڵمانان و وە ترسی ئەو سزایانەی نەبێ کە خوای گەورە دایناوە بۆ بێ باوەڕان ، ئەو کەسەی کە ئەم ڕەوشتەی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هەبێت کاتێك گە گوێبیستی قورئان یاخود قسەی ڕاست و ووتاری زانایەك دەبێت هەست بە بێزاری بێ تاقەتی دەکەن .

- نیشانەیەکی تر : بێ ئاگا بوونە لە یادی خودا و نەکردنی نزا (دوعا) یە : ئەو کەسانەی کە ئیمانیان لاواز دەبێت کاتێك دەیانەوێت نزا بکەن دەست بەرز دەکەنەوە و هەندێکی کە نزا دەکەن و بە خێرای دەستیان نزم دەکەنەوە و دەچنەوە سەر کارە دونیایەکانیان ، وە زۆر بەکەمی یادی خودا دەکەن ، وەك خوای گەورە پێناسەی دوڕووەکان دەکات و دەفەرموێت : (ولا يذكرون الله إلا قليلاً) النساء /١٤٢ .واتە : (یادی خودا ناکەن تەها بەکەمی نەبێت) یاخود هەتاکو کێشەیەکیان بەسەردا نەیەت یادی خودایان نی یە .
- نیشانەیەکی تری لاوازی ئیمان : کاتێك کە یەکێك ڕەفتارێکی ناشرین ئەنجام دەدات بە ئاینی ئیسلام و ڕیبازەکەی هیچ کاریگەری تێناکات و پێی ناخۆش نی یە ، وە هیچ کات هەوڵی ئەوە نادات کە فەرمان بکات بە چاکە و ڕێگری بکات لە خراپە ، چونکە پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم)دەفەرموێت ئەو دڵانەی توشی ئەم جۆرە لاوازی یە دەبن نیشانەی ڕەش لەسەر دڵی دروست دەبێت ، کە خوای گەورە پەنامان بدات چونکە هەر دڵێك نیشانەی ڕەشی لەسەربێ هیچ ڕوناکی لە دڵیدا نامێنێت .
- یەکێکی تر لە نیشانەکانی لاوازی ئیمان : حەزکردن بە خۆبردنە پێشەوە و خۆدەرخستن ، کە ئەمەش سێ جۆرە :

- حەزکرنە بە سەرۆکایەتی و لێپرساوێتی بێ ئەوەی شارەزایی لێ هەبێت و بزانێت کە ئەم کارە لێپرسینەوەی ڕۆژی دوای تێدایە ، پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلم)دەفەرموێت : (إنكم ستحرصون على الإمارة وستكون ندامة يوم القيامة فنعم المرضعة وبئس الفاطمة) (قوله : نعم المرضعة أي أولها لأن معها المال والجاه واللذات ، وقوله : بئس الفاطمة أي : آخرها لأن معه القتل والعزل والمطالبة بالتبعات يوم القيامة) رواه البخاري رقم ٦٧٢٩ . واتە : (ئێوە حەز ئەکەن و داوای ئەوە ئەکەن کە ببنە خاوەن دەسەڵات بەڵام ئەم کارە دەبێتە هۆی پەشیمانی لە ڕۆژی دوایدا باشیەکەی ئەوەیە کە شتان لێدەست دەکەوێت و بەڵام خراپیەکەی ئەوەیە کە لێتان ئەبرێتەوە و تەواو ئەبێت) وە بەوتەی خۆی (باشیەکەی ئەوەیە کە شتان دەست دەکەوێت لە ماڵی دونیای تام و چێژی کاتی بەڵام خراپیەکەی ئەوەیە کە کۆتای دێت و لێتان ئەبرێتەوە واتە کۆتاییەکەی بەکوشتن و لابردنە لە پلە پایەو لێپرسینەوەی ڕۆژی دوای لە پێشە) وە دەشی فەرموو : (إن شئتم أنبأتكم عن الإمارة وما هي ، أولها ملامة ، وثانيها ندامة ، وثالثها عذاب يوم القيامة إلا من عدل) رواه الطبراني في الكبير ٧٢/١٨ وهو في صحيح الجامع ١٤٢٠ . واتە ئەگەر بتانەوێت ئاگادارتان ئەکەمەوە لە سەرۆکایەتی و سەرکردایەتی کردن کە ئەمەیە : یەکەمەکەی لۆمەکردن و تاوانکردنە ، دووەمەکەی پەشیمانی یە ، سێهەمەکەشی سزای سەختی ڕۆژی دوایی ەی تەنها ئەوانە نەبێت کە دادپەروەرن) ، بەڵام ئەگەر کەسی خاوەن دەسەڵات هەڵسا بەئەنجامدانی کاری سەرشانی خۆی و دادپەروەر بوو ، وەکەسی تر نەبێت کە لەو شیاوتر بن ئەوا کارێکی زۆر باشی کردووە و پاداشتی لە لای خوای گەورە هەیە وە

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ڕێگەشی پێدراوە کە داوای دەسەڵات و سەرکردایەتی بکات وەك چۆن حەزرەتی (یوسف) علیە السلام داوای کرد . بەڵام زۆر جار گرتنە ئەستۆی دەسەڵات تەنها بۆ ئەوەیە کە خۆی دەربخات و خۆی بسەپێنێ بە سەر خەڵکانی خاوەن مافدا .

- حەزکردنە بە سنگبردنە پێشەوە و زاڵکردنی قسەی خۆی بەسەر قسەی خەڵکی تردا ، وە گوێنەگرتن لە ڕاز و نیازی خەڵکانی تر ، کە ئەم جۆرە کارە پێغەمبەری خودا بە جەنگ وەسفی ئەکات و دەفەرموێت : (اتقوا هذه المذابح - يعني المحاريب -) رواه البيهقي ٤٣٩/٢ وهو في صحيح الجامع ١٢٠ . **واتە : (خۆتان بپارێزن لەو شوێنی سەربڕینە –واتە شوێنی جەنگە-)** ،

- حەزکردنە بەوەی کە کاتێك دەچێتە کۆڕو کۆمەڵکەوە خەڵکی لەبەری هەڵسن و دەستیان بەسنگەوە بۆ بگرن ، پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلّم)ئاگادارمان دەکاتەوە و دەفەرموێت : (من سره أن يمثل } أي ينتصف ويقوم { له عباد الله قياماً فليتبوأ بيتاً من النار) رواه البخاري في الأدب المفرد ٩٧٧ انظر السلة الصحيحة ٣٥٧ . **واتە : (هەکەسێك پێ ی خۆشبێت و حەزبکات کاتێك دەچێتە ناو کۆڕو کۆمەڵی خەڵکیەوە لەبەر هەڵبسن ، ئەوا با شوێنێك بۆ خۆی ئامادە بکات لە دۆزەخدا)**

وەجارێکیان معاویەی کوڕی ئەبو سوفیان کە خەلیفەی وواڵت بوو چوو بۆلای إبن زبیر و إبن عامر (ڕەزای خودا لە هەموویان بێت) کاتێك کە معاویەیان بینی ، إبن عامر هەڵسایە سەرپێ بەڵام إبن زبیر هەڵنەسا ، بەڵام معاویە دەفەرموێت ئەی عامر دابنیشە سوێند بە خودا من گوێم لێ بوو کە پێغەمبەری خودا دەیفەرموو:(هەرکەسێك حەزبکات خەڵکی لەبەری هەڵسن ئەوا با شوێنی خۆی خۆش بکات لە دۆزەخدا) ، بۆمان دەرکەوت کە ئەو جۆرە لوت بەرزی و خۆبەگەورە زانینە چەند گوناهێکی خراپە و چەندین جار پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلّم)ئاگاداری هاوەڵانی و ئێمەشی کردۆتەوە ، وە چەندین جۆرکەس هەن کە هەتاکو ئێستا ئەو ڕەفتارە ناشرینەیان تێدایە بۆ نمونە هەنێك کەس هەن کاتێك کە لە کۆڕو کۆمەڵێك دانیشتوون و کاتێك کە شتێك دەهێنرێت بەسەریاندا دابەش دەرکێت بۆنمنە ئاو دەهێنرێت کە لە لای ڕاستەوە دەست پێدەکەن بۆ ئەوەی سونەتەکەی پێغەمبەر ئەنجام بدەن ئەو کەسەی کە توشی ئەو نەخۆشی لوتبەرزی یە بووبێ پێی ناخۆشە حەزدەکات لە لای خۆیەوە دەست پێبکات . یاخو حەزی بەوە هەیە کاتێك چووە کۆڕ و کۆمەڵێکەوە کەسێك لەبەری هەڵسێت بچێتە شوێنەکەی دابنیشێت ، لەگەڵ ئەوەی ئەم کارە پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلّم)ڕێگری ئەم کارە ئەکات و ئەفەرموێت : (لا يقيم الرجل الرجل من مجلسه ثم يجلس فيه) رواه البخاري فتح ٦٢/١١ ، **واتە :(با هیچ کەسێك کەسێکی تر هەڵنەسێنێت و لە شوێنەکەی دابنیشێت)**

٧ یەکێکی تر لە نیشانەکانی لاوازی ئیمان و باوەڕ : بەغیلی و چاوچنۆکی و ڕەزیلی یە ، خوای گەورە پێناسەی ئەنصارەکان دەکات کاتێك کە کۆچکەرەکانی مەکە هاتنە مەدینەوە و دەفەرموێت : (ويؤثرون على أنفسهم ولو كان بهم خصاصة) ، واتە (ئەو شتانەیان ئەبەخشی کە خۆشەویستبوولایان هەتا ئەگەر زۆریش پێوستیان پێبوایە) وە دیاریشی کردووە کە سەرفراز و ڕزگاربووی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دونیاو قیامەت ئەو کەسانەن کە بەغیلی و ڕەزیلی لە دڵی خۆیاندا دەردەکەن ، چونکە لاوازی بیرو باوەڕ دەبێتە هۆی دروستکردنی بەغیلی و ڕەزیلی ، پێغەمبەری خودا (صلی الله علیه وسلّم)دەفەرمووێ : (لا يجتمع الشح والإيمان في قلب عبد أبداً) رواه النسائي : المجتبي ١٣/٦ وهو في صحيح الجامع ٢٦٧٨ **. واتە:(کۆنابێتەوە چاوچنۆکی و ئیمان لەدڵی بەندەیەکدا هەرگیز) ، وە سامناکی و زیانی چاوچنۆکی پێغەمبەری خودا (صلی الله علیه وسلّم)بۆمان ڕوون دەکاتەوە و دەفەرموێت :** (إياكم والشح فإنما هلك من كان قبلكم بالشح ، أمرهم بالبخل فبخلوا وأمرهم بالقطيعة فقطعوا وأمرهم بالفجور ففجروا) رواه أبو داود ٣٢٤/٢ وهو في صحيح الجامع رقم ٢٦٧٨ . **واتە (ئاگاداربن لە چاوچنۆکی چونکە ئەو نەتەوانەی پێش ئێوە بەهۆی چاوچنۆکی یەوە لەناو چوون ،وە فەرمانی پێ ئەکردن بە بەغیلی ئەوانیش بەغیل ئەبوون ، فەرمانی پێئەکردن کە پەیوەندی یە خزمایەتیەکان ببچڕێنن ئەوانیش بچڕاندیان ، فەرمانیشی پێکردن بە خراپەکاری و ئەوانیش کردیان) ، هەمیشە ئەو کەسانەی کە چاوچنۆکن هیچ شتێك لە بەر خاتری خودا نابەخشن هەتاکو ئەگەر بڵێن کەسێکی مسوڵمان پێویستی بەیارمەتی تۆ هەیە ئەو هیچ کاری تێناکات و یارمەتی نادات ، خوای گەورە باسیان ئەکات و ئەفەرموێت:** (ها أنتم هؤلاء تدعون لتنفقوا في سبيل الله فمنكم من يبخل ومن يبخل فإنما عن نفسه والله الغني وأنتم الفقراء وإن تتولوا يستبدل قوماً غيركم ثم لا يكونوا أمثالكم) سورة محمد ٣٨/ **. واتە : (ئائێوە ئەو قەوم و نەتەوەیەبوون کە بانگەوازتان ئەکر کە شت ئەبەخشن لە پێناوی خودا ، بەڵام تێتاندا هەیە کە بەخیلی و چاوچنۆکی ئەکات کە ئەوەش زیانی بۆ خۆی هەیە خوای گەورە دەوڵەمەندەو ئێوەش فەقیرو هەژارن، وەئەگەر پشتان لە خوا هەڵکرد ئەوا خوای گەورە ئێوە لەناودەبات و دەتان گۆڕێت بە قەومێك کە وەکو ئێوە نەبن)**

- **نیشانەیەکی تر ئەوەیە کە مرۆڤ شتانێك بڵێت کە خۆی ئەنجامی نەدات ، وای گەورە دەفەرموێت :** (يا أيها الذين آمنوا لم تقولون ما لا تفعلون ، كبر مقتاً عند الله أن تقولوا ما لا تفعلون) الصف ٢،٣/ **. واتە : (ئەی ئەوکەسانەی کەباوەڕتان هێناوە بۆچی شتانێك دەڵێن کە خۆتان ئەنجامی نادەن ، خوای گەورە زۆری پێناخۆشەو زۆر تورە دەبێت کە شتانێك بڵێن کە خۆتان ئەنجامی نەدەن) ، گومان لەوەدا نی یە کە ئەم جۆرە خورەوشتە کاری دووڕووەکانە وە خاوەنەکەی لە ڕۆژی دوایدا لە خەڵکانی ناو ئاگری دۆزەخە ، وە لە ژیانی دونیاشدا ئەو جۆرە کەسانە خۆشەویست نابن و خەڵکی بە سوك سەیریان دەکەن .**
- **یەکێکی تر لە نیشانەکانی لاوازبوونی باوەڕو ئیمان ئەوەیە کە حەز بکات یاخود خۆشحاڵ بێت کاتێك کە مسوڵمانێك توشی کێشەیەك بێت یان نیعمەتێکی خودا هەبێت و پاشان لەدەستی بدات ، کە ئەم جۆرەش نزیکبوونەوەیەکی هەیەلەگەڵ بەخیلی چونکە خاوەنەکەی حەز دەکات مسوڵمانان ئەو شتانەیان نەبێت کە ئەمیش نیەتی .**
- **نیشانەیەکی تر : سەیر کردنی کارەکان تەنها لە ڕووی خراپەکەیەوە و چاونوقاندن لە شتە گومانلێکراوەکان (مکروهات) ، هەندێك کەس هەن کاتێك کارێك ئەنجام دەدات تەنها سەیری ئەوەدەکات ئایا ئەو کاری ئەو دەیکات**

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

حەرامە یان نا ؟ بێ وەی هیچ گوێ بداتە ئەوەی کە ئەم کارە قازانجی هەیە بۆ خەڵکی یان نا ، وە هەندێك جار دەڵێت ئایا ئەم کارەی من دەیکەم مەکرووهە یان نا ؟ لەم جۆرە شتانە کە ڕۆژێك لە ڕۆژان دێت کە خاوەنەکەی دەکەوێتە حەرامەوە ، پێغەمبەری ئازیزمان (صلى الله عليه وسلّم)ئاگادارمان دەکات و دەفەرموێت : (من وقع في الشبهات وقع في الحرام ...) الحديث في الصحيحين واللفظ لمسلم رقم ١٥٩٩، واتە : (هەرکەسێك کەوتە ناو شتە گومان لێکراوەکانەوە ئەوا کەوتۆتە حەرامەوە) ، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا هەندێك کەس هەن کاتێك کە پێیان ئەووترێت ئەو کارە مەکە گوناهە ، ئەو دەڵێت ئایا گوناهەکەی زۆرە یان کەمە ؟! ئان سزاکەی سەختە لەڕۆژی دوایدا یان نا؟! وەنموونەی ئەمانەش ئەوانەیە کە خۆیان لە شبوهات و گوناهەکان ناپارێزن تاکو وایان لێدێت کە ترسی خودا لە دڵیاندا کاڵبێتەوە و گوناهی زۆر گەورەتر ئەنجام بدەن ، یان هەندێکیان کاتێك لەگەڵ خەڵکین کارو کردەوەیان جوانە بەڵام کاتێك تەنها دەبن هەرچی کاری قەدەغەکراو حەرام هەیە دەیکەن ! بۆیە پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلّم)ئاگاداری کردووینەتەوە و دەفەرموێت : (لأعلمن أقواماً من أمتي يأتون يوم القيامة بحسنات أمثال جبال تهامة بيضاً ، فيجعلها الله عز وجل هباء منثوراً) قال ثوبان : يا رسول الله صفهم لنا ، جلهم لنا ، أن لا نكون منهم ونحن لا نعلم قال : (أما أنهم إخوانكم ومن جلدتكم ويأخذون من الليل كما تأخذون ولكنهم أقوام إذا خلو بمحارم الله انتهكوها) رواه ابن ماجة رقم ٤٢٤٥ قال في الزوائد إسناده صحيح ورجاله ثقات وهو في صحيح الجامع ٥٠٢٨ . واتە : (هەنێك قەوم لە ئومەتەکەی من لە ڕۆژی دوایدا دێنە بەردەمی خوای گەورە بە کاری چاکەوە کە بەقەد (شاخی توهامە) دەبێت ، بەڵام خوای گەورە هەموو کارەکانیان بە بادا دەبات و وەری ناگرێت ! سەوبان ووتی : ئەی پێغەمبەری خوا وەسفاین بکە بۆمان بۆمان ڕوونکەرەوە بۆ ئەوەی ئێمەش لەوان نەبین و خۆمان نەزانین ، ئەویش فەرمووی : بەڵکو ئەوان برای ئێوەن و لە ڕەگەزی ئێوەشن ، ئەو کارانەی کە ئێوە بەشەو ئەنجامی دەدەن ئەوانیش دەیکەن (مەبەستی شەونوێژو بەندایەتی بوو) بەڵام قەومێکن کاتێك کە حەرامێك دێتە بەردەستیان و کەس ئاگای لێنی یە ئەوان حەرامەکە ئەنجام دەدەن . تەنها هۆکاریش بۆ ئەنجامدانی ئەم کارە ئەوەی کە خاوەنەکەی ئیمانی لاواز بووە و سەیری کارەکانی ناکات و لێپرسینەوەی خۆی ناکات وەکو چۆن ئیمامی عومەر فەرموویەتی (لەخۆتان بپرسنەوە پێش ئەوەی لێتان بپرسنەوە) ، وە ابن مەسعود پێناسەی مسوڵمانان و دووڕوەکان دەکات و دەفەروێت : : (إن المؤمن يرى ذنوبه كأنه قاعد تحت جبل يخاف أن يقع عليه ، وإن الفاجر يرى ذنوبه كذباب مر على أنفه فقال به هكذا) أي دفعه بيده . رواه البخاري فتح ١٠٢/١١ ، وانظر تغليق التعليق ١٣٦/٥ المكتب الإسلامي . واتە : (مرۆڤی مسوڵمان کاتێك گوناهەکانی خۆی دەبینێت واهەست دەکات کە لە ژێر شاخێکدایە و دەترسێت کە شاخەکە بکەوێت بەسەریدا ، بەڵام گوناهەکارەکان کاتێك کە گوناهەکانی خۆیان دەبینن وەك ئەوە سەیری دەکەن کە مێشێك نوسابێت بە لوتیەوە پاشان بڕوات و لایبەرێت) واتە بەدەستی لێی بدات .

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

٧ **نیشانەیەکی تری لاوازی ئیمان : بەکەمزانین و بەسوك سەیر کردنی کاری چاکەیە ، گوێنەدانە چاکە بچوکەکان ، ئیما احمد دەگێڕێتەوە کە** أبي جري الهجيمي قال : أتيت رسول الله **(صلى الله عليه وسلّم)**، فقلت يا رسول الله ؟ إنا قوم من أهل البادية فعلمنا شيئاً ينفعنا الله تبارك وتعالى به فقال : (لا تحقرن من المعروف شيئاً ولو أن تفرغ من دلوك في إناء المستقي ، ولو أن تكلم أخاك ووجهك إليه منبسطاً) مسند أحمد ٥/٦٣ وهو في السلسلة الصحيحة ١٣٥٢ ، **واتە : چوومە خزمەتی پێغەمبەری خودا و پێم ووت : ئێمە کە خەڵکی دەشتین (لادێ) شتێکمان فێر بکە کە خوای گەورە سودمان پێبگەیەنێت بەهۆیەوە ، ئەویش فەرمووی : هەرگیز بەچاوی سوك و کەم سەیری کاری باشە مەکە هەتا ئەگەر دۆلکەیەك ئاو بدەیت بە کەسێك کە پێویستی پێیەتی یان کاتێك کە هاوڕێیەکی مسوڵمانت ئەبینی بەڕویەکی گەشەوە گفتوگۆی لەگەڵ بکەیت) ، کەواتە قسەکردنیش لەگەڵ خەڵکی بەڕویەکی کراوە و ڕوخۆشیەوە بۆخۆی کارێکی باشە ، هەرچەندە ئەگەر سەیری کردەوەکە بکەین لە ڕواڵەتدا کارێکی بچوکە بەڵام هەرگیز بەکەمی مەزانە ، یان کاتێك دەچیتە مزگەوت پاکی بکەیتەوە ئەڤەر لابردنی گەڵایەکی وەریوەوە بێت لەوانەیە ببێتەهۆی ئەوەی خوای گەورە لێت خۆشبێت ، ئەی نەمان بیستووە کە پێغەمبەری (أ)خودا فەرموویەتی : :** (مر رجل بغصن شجرة على ظهر طريق فقال : والله لأنحين هذا عن المسلمين لا يؤذيهم فأُدخل الجنة) رواه مسلم رقم ١٩١٤ . **واتە : پیاوێك بەڕێگەیەکدا تێپەڕی بینی کە لقەدارێك شڕبۆتەوە سەر ڕێگەکە ، بۆیە ووتی : سوێند بەخودا دەبێت ئەم ئازارە لەسەر مسوڵمانان لابەرم ، بەهۆی ئەو کارەوە چووە بەهەشت) ، وە ئەوەی ئەم کارانە بەکەم دەزانێت ئەوا ئەوەندە بەسە کە بێبەشە لە مژدانەی پێغەمبەر(صلى الله عليه وسلّم)کە دەفەرمووێت :** (من أماط أذى عن طريق المسلمين كتب له حسنة ومن تقبلت له حسنة دخل الجنة) رواه البخاري في الأدب المفرد رقم ٥٩٣ وهو في السلسلة الصحيحة ٥/٣٨٧ . **واتە :(هەرکەسێك ئازارو ئەشکەنجەیەك لەسەر ڕێگەی مسوڵمانان لابەرێت ئەوا چاکەیەکی بۆ ئەنوسرێت ، ئەوەی چاکەیەکی بۆ بنوسرێت و لای خودا وەربگیرێت ئەوا دەچێتە بەهەشتەوە). وەجارێکیان مەعاز بەڕێگەیەکدا دەڕۆیشت بنی کە پاوێك بەردێکی لەسەر ڕێگەکە لابر بۆیە مەعاز فەرمووی ئەی پیاو بۆچی ئەو بەردەت لابر ؟ پیاوەکەش ووتی : سوێند بەخودا گوێم لە پێغەمبەری خودابوو کە دەیفەرموو (هەرکەسێك بەردێك لەسەر ڕێگای خەڵکی لابەرێت ئەوا چاکەیەکی بۆ ئەنوسرێت ، هەرکەسێك کە چاکەیەکی هەبێت ئەوا دەچێتە بەهەشتەوە)**

٧ **نیشانەیەکی تری لاوازی ئیمان و باوەڕی : گرنگی نەدان بەکاری مسوڵمانان و یارمەتی نەدانیان بە دوعا خێرو یارمەتی دارای و ...هتد، چونکە مسوڵمان برای مسوڵمانانن بە فەرمودەی خوای گەورە وەلەگەڵ ئەوەشدا دەبێت برا هاوکاری برای خۆی بکات لەهەموو کاتە جیاوازەکاندا و بەشداری خۆشی و ناخۆشی بکات ، لەوجۆرە کەسانە نەبێت کە دەڵێن :دەستبگرە بەکڵاوی خۆتەوە با کڵاوەکەت با نەیبان !! کە ئەم بۆچوونە زۆر هەڵەیە چونکە کێشەیەك کە تووشی براکەت بووە لەم ڕۆدا ، پێدەچێت هەمان کێشە تووشی**

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تۆش ببێت لە شبەینێدا ، بۆیە هاوکاری نەکردنی مسوڵمانان نیشانەیەکی دیاری لاوازبوونی بیرو باوەڕو ئیمانەکەیەتی ، پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلّم)پێناسەی مرۆڤی مسوڵمان و ئیمانداران دەکات و دەفەرموێ : (إن المؤمن من أهل الإيمان بمترلة الرأس من الجسد ، يألم المؤمن لأهل الإيمان كما يألم الجسد لما في الرأس) مسند أحمد ٣٤٠/٥ وهو في السلسلة الصحيحة ١١٣٧ . **واتە : (مسوڵمان و ئیمانداران وەك سەر وایە بەجەستەیەکەوە ، کاتێك کە لەش ئازارێکی دەبێت ، سەریش دەست دەکات بەئازار)**

- **نیشانەیەکی تر : نەمانی بناغەی ئەو خۆشەویستیەی کە لەبەر ڕەزامەندی خودا بووە : پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلّم)دەفەرمووێت :** (ما تواد اثنان في الله عز وجل أو في الإسلام فيفرق بينهما أول ذنب { وفي رواية : ففرق بينهما إلا بذنب } يحدثه أحدهما) البخاري في الأدب المفرد رقم ٤٠١ وأحمد في المسند ٦٨/٢ وهو في السلسلة الصحيحة ٦٣٧. **واتە: (دووکەس کە یەکتریان خۆشویست لەبەر خاتری خودا تەنها گونە دەبێتە هۆی جیاکردنەوەیان) ، ئەمەش بەڵگەیەبۆ ئەوەی کە ئەنجامدانی گوناە دەبێتە هۆی لاوازی برایەتی و خۆشەویستی ناو مسوڵمانان ، ئەو کەسەی کە گوناهیش ئەنجام دەدات خوای گەورە خۆشەویستی لە دڵی خەڵکی دەردەکات و ژیانێکی پڕ لەسەر شۆڕی و بێڕێزی دەداتێ، بێ بەشی دەکات لە هاوڕێیەتی مسوڵمانان و بێ بەشی دەکات لە ڕەحمەتی خۆی ، چونکە ڕەحمەتی خودا تەنها بۆ ئیماندارانە .**

- **لەوانە : گوێنەدان و هەستنەکردن بە بەرپرسیارێتی بەرامبەر بە ئاینی ئیسلام وە هەوڵنەدان بۆ بڵاو کردنەوەی خزمەتکردنی بە پێچەوانەی هاوەڵانی پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلّم)چونکە ئەوان کە باوەڕیان ئەهێنا ڕاستەوخۆ هەستی لێپرسراویان لا دروست دەبوو و ڕاستەوخۆ دەگەڕانەوە ناو خێڵ و هۆزەکانیان و بانگەوازەیان بۆ ئاینی ئیسلام دەکرد ! . بەڵام بەداخەوە ئێستا کەسانێکی زۆر هەن کە دانیشتوون و دەڵێن بۆخۆمان پەیڕەوی دەکەین و ئەوانی تر کەیفی خۆیانە !! کە ئەم کارە ڕاست و دروست نی یە ، چونکە ئاینی پیرۆزی ئیسلام پێویستی بەبڵاوکردنەوەی هەیە ئەگەر تەنها ووشەیەکیش بێت کە دەیزانیت .**

- **نیشانەیەکی تری لاوازبوونی ئیمان : دڵەڕاوکێ و بێ ئارامی لە کاتێکدا کە تووشی کێشەیەك یان نەهامەتیەك دەبێت زۆر تورە دەبێت و پێی تێکدەچێت و هەتاکوو وایلێدەکات کە هاوسەنگی تێك دەدات و بیرو هۆشی لای خۆی نامێنێت ، ئەو جۆرە کەسانە توشی بێ ئومێدی و بێ هیوایی دەبنەوە لەکاتێکدا کە تووشی ئازارو کێشەیەك دەبن ، کەلەڕاستیدا هۆکارەکەی لاوازی ئیمانی کەسەکەیە چونکە هەرکەسێك ئیمانی چەسپاو جێگیر بێت هەرگیز ڕەشبین و بێ هیوا نیە و توانای ئارامگرتنی هەیە لەکاتی گەورەترین کێشەدا کە ڕوبەڕوی دەبێتەوە ، چونکە دڵنیایە کە چاکە و خراپە هەرلای خوداوە لەسەری نوسراوە.**

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

٧ نیشانەیەکی تـر : زۆر بڵـی و موناقەشـەکردنی زۆر : پێغەمبـەر خـودا (صلی الله علیه وسلّم)دەفـەرموویت : (ما ضل قوم بعد هدى كانوا عليه إلا أتوا الجـــدل) رواه أحمد في المسند ٥/٢٥٢ وهو في صحيح الجامع ٥٦٣٣ . **واتە : (هیچ قەوم و هۆزێك گومڕا نـابن و ناگەڕێنەوەسەر نەزانی پاش ئەوەی باوەڕیان هێنـا ، تـەنها بـە موناقەشـەی زۆر نـەبێ) ، ئـەوەشمان لـەبیر نەچـێت کـە موناقەشـەو گفتوگـۆی بـێ زانیـاری و بێبەڵگە هۆکارێکە بۆ لادان لە ڕێگەی ڕاست کە ڕێگای ئـاینی ئیـسلامە ، بـەڵام بەداخـەوە لـە ڕۆژگـاری ئـەمڕۆدا چـەندین کـەس هـەن کـە موناقەشـە لەگـەڵ خەڵکی دەکەن بێ ئەوەی هیچ بەڵگەیەکی ڕون و ئاشکرایان پـێ بێت ، ئەوەنـدە بەسە بۆ وازهێنان لەو کارە ناشرینە کە پێغەمبـەری خۆشەویستمان (صلی الله علیه وسلّم)ئامۆژگاریمان دەکات و دەفەرمویت** (أنا زعيم ببيت في ربض الجنة لمـــن ترك المراء وإن كان محقاً) رواه أبو داود ٥/١٥٠ وهو في صحيح الجامع ١٤٦٤ . **واتە:(من کەفیلی ماڵێك لە ناوەڕاستی بەهەشت دەکەم بۆ کەسێك کە وازبهێنێت لـە موناقەشـەو مشتومڕ ئەگەر لەسەر حەقیش بێت !!)**

٧ یەکێکی تر لە نیشانەکانی لاوازی باوەڕ و ئیمـان : خـۆ هەڵواسین بـەدونیاو خۆشەویستی دونیایە ، کە ئـەو کەسـە وایلێدێت کە دڵی دەلکێت بـە دونیـاوە هەتاکو کاتێك کە شتێکی دونیای وەك ماڵ و سامان یان پلەو پایە یـان ...هتـد لەدەست دەدات ، هەست بـە ناخۆشیەکی لـە ڕادەبـەدەر دەکـات و نەفسی خـۆی دادەنێت بە چارە ڕەش و بـێ بـەخت ، وە پێی ناخۆشە کاتێـك کـە موسوڵمانێك نیعمـەتێکی هـەبێت کـە ئـەم پێشتر لەدەسـتی چـووە ، بۆیـە دەبێتـە هـۆی دروستکردنی حەسوودی لە دڵیدا ، کە ئەم کارەش پێغەمبـەری خـودا (صلی الله علیه وسلّم)لەبارەیـەوە دەفـەرموویت : (لا يجتمعان في قلب عبد الإيمان والحسد) . رواه أبو داود ٥/١٥٠ وهو في صحيح الجامع ١٤٦٤ . . **واتە :(کۆنابێتەوە لـەدڵی بەندەیەکدا ئیمـان و بیرو باوەڕی تەواو حەسودی)**

٢ . کاری چاکە :-(العمل الصالح)

چـەندین جـار و لەچـەندین شـوێندا لـە قورئانـدی پـیرۆزدا هـاتووە کـە بـونی بـیرو باوەڕی ڕاست و جـێگیر هۆکارێکـە بـۆ چوونە بەهەشـت بـە ویستی خـودای گـەورە ، بەڵام هەمیشە بیرو باوەڕیش پەیوەست و لکاوە بـە کـاری چاکەوە ، وە دەرگاکانی کـاروکردەوەی بـاش سـوپاس بـۆ خـودا زۆرن و فـراوانن ، وە ڕێگـەکانی وەرگـرتنی پاداشت چەندین جۆرن کەکەس ناتوانێت بیانژمێرێت تەنها خـوای گـەورە نـەبێت ، خوای گەورە دەفـەرموویت {والذين آمنوا وعملوا الصالحات أولئك أصحاب الجنة هـــم فيها خالدون} [سورة البقرة :٨٢] **واتـە:(ئەوانـەی کـە ئیمانیـان هەیـە و کـاروکردەوەی باش ئەنجام ئەدەن ئەوانە لە ئەهلی بەهەشتن و هەتا هەتایە تێیدا دەمێننەوە).**

٣ . لەخوا ترسان : (التقوى)

یەکێك لە باشترین پێناسـەکانی تـەقوا ئەوەیـە :(هي الخوف من الجليل والعمل بالتنزيل والقناعة بالقليل والاستعداد ليوم الرحيل)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتە : (ترسان لە خودا و کارکردن بە قورئان ، وە ڕازی بوون بە کەم ، وە خۆ ئامادەکردن بۆ ڕۆژی دوایی)

وە پێناسەیەکی تری تەقوا : کارکردنە بە ڕوناکی خوای گەورە (الكتاب والسنة) قورئان و فەرمووده شیرینەکانی پێغەمبەری ئازیزمان ، وە بەئومێدی پاداشت تەنها لە خودا و دورکەوتنەوە لە گوناه ، ترسان تەنها لە تۆڵەی خودا .

وە بۆ وەرگرتنی زانیاری زۆرتر لە بارەی لە خوا ترسان (التقوى) سەیری پەرتوکی ((مدارج السالكين)) و ((إغاثة اللهفان)) **بکەن کە دانەرەکەی (إبن قيم)ە ڕەحمەتی خوای لێبێت .**

خوای گەورە دەفەرموێت : (وسارعوا إلى مغفرة من ربكم وجنة عرضها السموات والأرض أعدت للمتقين) [سورة آل عمران : ١٣٣] ، **(پێشبڕکێ بکەن بۆ لێبوردن و ڕەزامەندی خودا بۆ بەهەشتێك کە پانتایەکەی هێندەی ئاسمان و زەوی یە ، کە دانراوە و ئامادەکراوە بۆ ئەوکەسانەی کە لە خودا دەترسن) .**

وە پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلم)دەفەرموێت :(أكثر ما يدخل الناس الجنة التقوى وحسن الخلق ، وأكثر ما يدخل الناس النار الفم والفرج) [أخرجه الترمذي وابن ماجه وأحمد سلسلة الأحاديث الصحيحة ٩٧٧]. **واتە : (زۆرترین کەس لەوانەی کە ئەچنە بەهەشتەوە بەهۆی لەخواترسان (التقوى) و خوڕەوشت جوانییەوە ، وە زیاتری کە دەچێتە دۆزەخەوە بەهۆی دەم و عەورەتەوەیە)**

٤ . گوێڕایەڵی کردنی خواو پێغەمبەرەکەی (صلى الله عليه وسلّم):(طاعة الله ورسوله)

خودای گەورە دەفەرموێت : :{ومن يطع الله ورسوله يدخله جنات تجري من تحتها الأنهار ، ومن يتولى يعذبه عذابا أليما } [سورة الفتح : ١٧]

واتە :(هەرکەسێك گوێڕایەڵی خودا و پێغەمبەرەکەی بێت ، دەچێتە بەهەشتێك کە لەناویدا باخ و باخات و ئاو جۆگەی تێدا دەڕوات ، وە هەرکەسێکیش پشت هەڵبکات ئەوا توشی سزایەکی بەئازارو بەئەشکەنجە دەبێت) ، وە ابو هورەیرە دەگێڕێتەوە کە پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلم)فەرموویەتی ((كل أمتي يدخلون الجنة إلا من أبى) قالوا يا رسول الله ومن يأبى ؟ قال (من أطاعني دخل الجنة ومن عصاني فقد أبى) [فتح الباري بشرح صحيح البخاري ١٣ /٢٤٩ . **واتە (هەموو ئومەتەکەم دەچێتە بەهەشتەوە تەنها ئەو کەسانە نەبێت کە نایانەوێت ، هاوەڵەکانی پێغەمبەریش فەرموویان : کێ هەیە کە نەیەوێت ئەی پێغەمبەری خوا ؟ ، پێغەمبەریش فەرموی : هەرکەسێك گوێڕایەڵیم بکات ئەوە دەچێتە بەهەشتەوە ، وەهەرکەسێك بەگوێی نەکردم ئەوە نایەوێت بچێتە بەهەشت) .**

٥. جەنگکردن لە پێناوی خوادا : (الجهاد في سبيل الله)

جەنگ کردن لە پێناوی خودا بریتی یە لەو جۆرە جەنگەی کە تەنها لە پێناوی خودایە و جەنگەکە دژ بە کافرەکان و بێ باوەڕەکانە ، خودای گەورە دەفەرموێت : { إن الله اشترى من المؤمنين أنفسهم وأموالهم بأن لهم الجنة

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

يقاتلون في سبيل الله فيقتلون ويقتلون وعدا عليه حقا في التوراة والإنجيل والقرآن ..) [سورة التوبة : ١١١]

واته : (خوای گەورە ماڵ وسامان و نەفسی باوەڕداران دەکڕێتەوە لە پاداشتیدا بەهەشتیان دەداتێ ، دەجەنگێن لە پێناوی خوادا، دەکوژن و دەشکوژرێن ، ئەمەش پەیمانێکی خودایە ڕاست و دروستە و پەیمانیان پێدراوە لە تەورات و ئینجیل و قورئاندا)

وە دەشفەرمویێت : (يا أيها الذين آمنوا هل أدلكم على تجارة تنجيكم من عذاب ألــيم . تؤمنون بالله ورسوله وتجاهدون في سبيل الله بأموالكم وأنفسكم ذلكم خير لكـــم إن كنـــتم تعلمون . يغفر لكم ذنوبكم ويدخلكم جنات تجري من تحتها النهار ومساكن طيبة في جنات عدن ذلك الفوز العظيم } [سورة الصف : ١٠] .

واتە : (واتە ئەی ئەوکەسانە باوەڕتان هێناوە ئەتانەوێت ڕێگەتان پێنیشان بدەم بۆ بازرگانیەك کە ڕزگارتان بکات لە سزای سەختی ڕۆژی دوایی ؟ ، باوەڕبهێنن بە خودا و بە پێغەمبەرەکەی وە جیهاد بکەن لە پێناوی خوادا بە ماڵ و سامان و نەفستان وە سودو قازانجی هەیە بۆ ئێوە ئەگەر بزانن ، بەهۆی ئەوانەوە خوای گەورە لە گوناهەکانتان خۆشدەبێت و دەتانخاتە بەهەشتێکەوە کە باخ و باخاتەو بە ژێریاندا ئاوی پێدا دەڕوات ، وە شوێن و جێگەو ڕێگەیەکی خۆش و باش لە بەهەشتدا کە بەڕاستی ئەمە سەرکەوتن و سەرفرازی ڕاستی یە .

٦ . پەشیمان بوونەوەلە گوناه و گەڕانەوە بۆ لای خودا : (التوبة)

تەوبەو پەشیمان بوونەوە لەگوناه و گەڕانەوە بۆلای خودا دەبێتە هۆی لێخۆشبوونی ئەو گوناهانەی کە پێشوتر ئەنجام دراون ، بە پێی ئەو فەرموودەیەی پێغەمبەری سەروەرمان (صلى الله عليه وسلم)کە دەفەرموێت : (التائب من الـــذنب كمن لا ذنب له) (رواه ابن ماجة وغيره ، صحيح الجامع ٣٠٠٨]، **واته:(ئەوکەسەی کە تەوبە ئەکات لە گوناهێك وەك ئەوەوایە هیچ گوناهێکی نەکردبێت) ، وە خودای گەورە دەفەرمووێت :** { إلا من تاب وآمن وعمل صالحا فأولئك يدخلون الجنة ولا يظلون شيئا } (سورة مريم :٦٠)

واته:(تەنها ئەوانەی کە تەوبە دەکەن و ئیمانیان هەیە و کاروکردەوەی باش ئەنجام دەدەن ، ئەوانە ئەچنە بەهەشت و هیچ ستەمێکیان لێ ناکرێت) .

بۆچی تەوبە بکەین ؟؟

چونکە خۆشیەکانی دونیا هەرچەندەبێت زۆر بێت یان کەم شتێکی کاتی و کۆتایی هەیە ، وە هەرکەسێك لە ئێمە خودای گەورە ژیانێکی دیاری کراوی بۆ داناوە و نەزیاد و نەکەم ناژی ! ، بۆیە باوامان لێنەیات کە خۆشەویستی دونیاو ئەوانەی کەتێیدایەتی خواو ڕۆژی دوایمان لەبیر بەرێتەوە ، خوای گەورە چۆن پاداشتی داناوە بۆ بەندە ئیماندارەکانی لەهەمانکاتیشدا دۆزەخی داناوە بۆ بێ باوەڕان و سەرپێچی کەرەکان ، حەسەنی بەصری (ڕەحمەتی خوای لێبێت) دەفەرمووێت : (ئەی نەوەی ئادەم تۆ چەند ڕۆژێکیت ، ئەگەر ڕۆژێکت ڕۆیشت ئەوا بەشێکت

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دەڕوات !!) ، بۆ یە پێویستە هەر لە دونیادا پەشیمان ببینەوە لەوگوناهانەی ئەنجامان داوە بۆئەوەی کە وەك ئەو کەسانەمان لێنەیات کە خوای گەورە پەنامان بدات کە لە ڕۆژی دوایدا پەشیمان دەبنەوە و کە لەوڕۆژەدا پەشیمان بوونەوە هیچ سودێکی نی یە ، وە لەوکاتە دا دەڵێن "خوایەگیان بمانگەڕێنەوە بۆ ژیانی دونیا بۆ ئەوەی کە کاری باش ئەنجام بدەین و تەوبە بکەین" بۆیە وەك ئەوانمان لێنەیات با لە ئێستاوە خاڵی دەستپێکی تەوبەکردنمان دابنێین و لەم ساتەوە داوای لێخۆشبون بکەین لە خوای گەورە ، چونکە خوای گەورە لێبوردە و بەسۆزە .

چۆن تەوبە بکەین ؟؟

پیاوێك هاتە خزمەتی ئیمامی حسین (ڕەحمەتی خوای لێبێت) ووتی : ئەی ئیمام هەجارێ کە تەوبە دەکەم بەڵام پاش ماوەیەك دێمەوەسەر گوناهەکە ! چی بکەم باشە ؟؟

ئیمامی حسین پێج ڕێگەچارەی بۆ دانا :

یەکەم : گوناه بکە لە شوێنێکدا کە خودا نەتبینێت !

دووەم : گوناه بکە لە شوێنێدا کە خاوەنەکەی خوا نەبێت !

سێهەم : لە ڕزق و ڕۆزی خودا مەخۆ کاتێك کە گوناهت ئەنجام دا !

چوارەم : کاتێك کە فریشتەی ڕوحکێشان هات ڕوحت بکێشێت پێی بڵێ چاوەڕوان بە تا تەوبەدەکەم !

پێنجەم : کاتێککە خوای گەورە ڕات ئەوەستێنێت بۆ لێپرسینەوە لە ڕۆژی دوایدا ، تۆش درۆ بکەو بڵێ خوایەگیان من هیچ گوناهم نەکردووە و هیچ کات پشتم هەڵنەکردووە لە ئاینەکەت کە ئاینی ئیسلامە !

پیاوەکەش ووتی : تۆ بەشایەت بە ئەوا من تەوبەیەکی وا دەکەم کە جارێکی تر نەگەڕێمەوە سەرگوناهەکانم ، چونکە بۆکە بۆم دەرکەوت هیچ ڕێگەیەك نی یە بۆ ڕزگار بوون جگە لە تەوبەکردن .

تەوبەی ڕاست چی ؟؟ (توبة النصوح)

تەوبەکردن پێویستە بکرێت بۆ هەموو گوناهانەی کە بەندەکان ئەنجامیان داوە لەنێوان خۆیان و خوادا ، کەئەم تەوبەیەش سێ هۆکار هەیە بۆ ئەوەی تەوبەکە گیرابێت و خوای گەورە لە گوناهەکە خۆش بێت ، :-

١- پێویستە بەیەکجارەکی واز لەگوناهەکە بهێنرێت .
٢- پێویستە ئیهانەی ئەو گوناهە بکات کە پێشووتر کردوویەتی .
٣- بڕیار بدات کە جارێکی تر نەگەڕێتەوەسەر گوناهەکە .

وە هەریەکێك یەکێك لەو خاڵانەی لەدەست دا ئەوا تەوبەکەی قبوڵ نی یە و لای خودا گیرا نابێت .

خوای گەروە دەفەرموێت : (وتوبوا إلى الله جميعا أيها المؤمنون لعلكم تفلحون)، واتە : (تەوبە بکەن و بگەڕێنەوە بۆ لای خودا ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە بۆئەوەی سەرکەوتوی دونیاو قیامەت بن)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

چی بکەین پاش ئەوەی کە تەوبەمان کردو پەشیمان بووینەوە لە گوناهەکانمان ؟

دەتوانین کاتەکانی ڕۆژانەمان بەپێی توانا دابەش بکەین بەم شێوەیەی لای خوارەوە : -

یەکەم : نوێژکردن لەکاتی خۆیدا و ئەنجامدانی بە کۆمەڵ (جماعه)

نوێژ یەکەم ڕوکنەکانی دینە کە خوای گەورە لە بەرپیرۆزی نوێژ لە ئاسماندا لە شەوی ئیسراو میعراجدا واجبی کرد لەسەر پێغەمبەرو ئومەتەکەی ، وە بەبناغەو کۆڵەکەی دین دادەنرێت ، وەهەرکەسێك کە نوێژ بکات ئەوا ڕوکنێکی گرنگی ئیسلامی ئەنجام داوە ، وەهەرکەسێك کە وازی لێبهێنێت یان هەر نەیکات ئەوا وازی لەدین هێناوە بەوتەی پێغەمبەری خۆشەویستمان (صلی الله علیه وسلّم)کە دەفەرموێت : (بين الرجل وبين الكفر ترك الصلاة) ــ رواه أحمد ومسلم وأبو داود والترمذي وابن ماجه

واتە : (لەنێوان مسوڵمان و بێباوەڕاندا تەرکردنی نوێژە) واتە جیاوازی نێوان مسوڵمانان و بێباوەڕەکان نوێژە بە پێی ئەو فەرموودەیەی سەروەرەکەمان، وە هەرکەسێك نوێژی تەرك کرد و وازی لێهێنا ئەوا کافر دەبێت بە پێی ئەم فەرموودەیەی کە دەفەرموێت : (العهد الذي بيننا وبينهم الصلاة فمن تركها فقد كفر ــ رواه أحمد وأصحاب السنن) واتە : (ئەو جیاوازیەی کە هەیە لە نێوان ئێمەو ئەواندا (بێ باوەڕان) هەیە نوێژە ، هەرکەسێکیش تەرکی بکات ئەوا کافر دەبێت) ، خوای گەورە باسی ئەهلی دۆزەخ دەکات لە قورئاندا دەفەرموێت (ما سلككم في سقر قالوا لم نك من المصلين)واتە :(چی وای لێکردن ببن بە ئەهلی صقر کە شوێنێکە لە دۆزەخدا ؟؟ ئەوانیش دەڵێن لەبەرئەوەی ئێمە لە نوێژخوێنەکان نەبووین لە دونیادا !! ، وە لەهەمانکاتیشدا لە زۆر شوێندا خوای گەورە مژدەدەدات بە نوێژخوێنەکان و پێغەمبەری ئازیزمان (صلی الله علیه وسلّم)دەفەرموێت :(أرأيتم لو أن نهـرا بباب أحدكم يغتسل منه كل يوم خمس مرات ــ هل يبقى من درنه شيء؟ قالوا لا يبقى من درنه شيء ــ فقال فذلك مثل الصلوات الخمس يمحو الله بهن الخطايا ــ رواه البخاري ومسلم،

بەپێی ئەم فەرموودەیە هەرکەسێك پێنج فەرزە دەستنوێژ بگرێت و نوێژ بکات ئەوا خوای گەورە گوناهەکانی پێ لادەبات ، لەپاشان دەبێت ئاگامان لەوە بێت ئایا نوێژەکانمان ئەوەیە کەخوای گەورە داوای کردووە ؟ یان وەك ئەو نوێژەیە کە پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلّم)ئەنجامی داوە ؟ چونکە پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلّم)دەفەرموێت :(صلوا كما رأيتموني اصلي) واتە : (نوێژبکەن بەوشێوازەی کەمنتان بینیوە نوێژم کردووە).

وە پێغەمبەری خوا (صلی الله علیه وسلّم)دەشفەرموێت : ــ الصلوات الخمس والجمعة إلى الجمعة كفارة لما بينهن ما لم تغش الكبائر ــ رواه مسلم ، **واتە :نوێژە فەرزەکان پێنج نوێژن ، لەجومعەوە بۆ جومعە دەبێتە کەفارەت بۆ لێخۆشبوونی گوناهەکان، بەمەرجێك کە گوناهەگەورەکانی تێدا ئەنجام نەدرابێ (الكبائر) .**

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تێبینی : بۆزانینی شێوازی نوێژی پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلّم)چەندین کتێب هەن کە دەتوانین سودیان لێوەربگرین ، لەوانە کتێبی (چۆنیەتی نوێژی پێغەمبەر (أ)) کە لەدانانی زانای گەورە (محمد ناصر الدین البانی) کە وەرگێڕاوەتە سەرزمانی شیرینی کوردی لەلایەن مامۆستا (عدنان بارام)ەوە .

دووەم : ویردەکانی بەیانیان و ئێواران و ویردەکانی رۆژانەو تەسبیحاتکردن :

ئەمەش یەکێکە لەو کارانەی کە مرۆڤ دەپارێزێت لە جەنگی شەیتان و هاوشێوەکانی شەیتان بەدرێژایی شەو و رۆژ وەك ویردەکانی بەیانیان و ئێواران و خەوتن و لەخوهەڵسان و .....هتد ، وە خوای گەورە خۆی بەڵێن دەدات بەوانەی کە یادی خوا دەکەن و دەفەرموویێت : (والذاكرين الله كثيرا والذاكرات أعد الله لهم مغفرة أجرا عظيما) واتە :(ئەوانەی کە یادی خوا زۆر دەکەن لە (نێر و مێ) خوای گەورە لێیان خۆشدەبێت و پاداشتی گەورەی بۆ داناون)

وە دەفەرموێت :(وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل غروبها) واتە : (یادی خوا بکەن پێش خۆرهەڵاتن و پێش خۆرئاوابوون) .

وە چەندین ویرد هەن کە زۆر فەزلیان گەورەیە و لای خوای گەورە خۆشەویستە ، لەوانە کە "ئیبن زەر" ڕەحمەتی خوای لێبێت دەفەرموێت کە پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلّم)فەرموویەتی : (ئایا ئەتانەوێت پێتان ڕابگەیەنم کە خۆشەویسترین ووشە لای خودا چی یە ؟ ، خۆشەویسترین ووشە لای خودا – سبحان الله وبحمده – واتە پاك و بێگەردی و سوپاس بۆ خودا .

سێیەم : خوێندنەوەی قورئانی پیرۆز :

قورئان ئەو پەیامە پیرۆزەیە کە خوای گەورە بە خەڵات بۆ پێغەمبەرەکەی (صلی الله علیه وسلّم)ناردوویەتی ، وە پەیامێکە بۆ ئێمەیش چونکە ئێمەیش شوێنکەوتەی ئەو پێغەمبەرەین ، باشتر وایە کە رۆژی جوزئێك یان زیاتر بخوێنرێتەوە لە و قورئانە کە پێغەمبەری خودا (صلی الله علیه وسلّم)لەبارەیەوە دەفەرموێت : (أقرؤوا القرآن فإنه يأتي يوم القيامة شفيعا لأصحابة — رواه مسلم) واتە : (قورئان بخوێنن چونکە ئەو قورئانە لە رۆژی دوایی دەبێتە تکاکار بۆ خوێنەرەکانی) ، وە دەشفەرموێت : (من قرأ حرفا من كتاب الله فله حسنة والحسنة بعشر أمثالها لا أقول — ألم حرف ولكن ألف حرف ولام حرف وميم حرف — رواه الترمذي ، واتە: (هەرکەسێك لە ئێوە پیتێك کتێبەکەی خوای خوێندەوە (کە قورئانە) ئەوا دە چاکەی بۆ دەنوسرێت ، وە ناشڵێم "ألم" پیتێکە چونکە "ألف" پیتێکە "لام" پیتێکە وە "م" پیتێکە کەواتە بە خوێندنەوەی تەنها "الم" سی پاداشتمان دەستدەکەوێت ! ، وە پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلّم)دەفەرموێت : (إن الذي ليس في جوفه شيء من القرآن كالبيت الخرب — رواه الترمذي) واتە : ئەوکەسەی کە هیچ قورئانی لەبەر نەبێت وەك ماڵێکی وێران وایە) .

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

چوارەم : بەشداری کردن لە کۆڕو کۆمەڵی زانیاری لەماڵ بێت یاخود مزگەوت :

ئـەم جۆرە بەشـداری کردنـە بـریتی یـە لـە بەشـداری کـردن لـەو کۆڕوکۆمەڵەی کـە بتوانرێت سـود و قـازانجی لێوەربگیرێـت و تێیـدا فێـری یاسـاکانی شـەرع و قورئـان و فەرموودەکانی پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلّم)ببین، چونکە پێغەمبـەری ئازیزمـان (صلى الله عليه وسلّم)دەفـەرموێت : (ــ ومن سلك طريقا يلتمس فيه علما سهل الله لــه به طريقا إلى الجنة ــ رواه مسـلم) واتـە : هەرکەسـێك ڕێگەیـەك بگرێتەبـەر بـۆ ئـەوەی تێیدا فێری زانست و زانیـاری بێـت ئـەوا خـوای گـەورە ڕێگەی بـۆ ئاسـان دەکـات بـۆ بەهەشت .

پێنجەم : هەڵسان بۆ شەونوێژ کردن هەرچەندە ئەگەر کەمیش بێت :

چونکە باشترین نوێژ لەدوای نوێژە فەرزەکان نوێژی شەونوێژە ، ئەم نوێژەش دەگونجێت کە ئەنجام بدرێت لەدوای نوێژی خەوتنان تاکو نوێژی بەیانی ، بەڵام باشترین کات بۆ شەونوێژ لە سێیەکی شەودایە ، لە ابن مسعودەوە کە دەفەرموێت: (ذکر عند النبي **(صلى الله عليه وسلّم)** رجل نام ليلة حتى أصبح ــ فقال ذاك رجل بال الشيطان في أذنيه ــ أو قال في أذنه ــ رواه البخاري ومسلم **واتە باس کرا لای پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلّم)کە ئەمشەو پیاوێك خەوتووە تاکو بەیانی ، پێغەمبەریش فەرمووی ئەوپیاوە شەیتان میزی کردووە بەگوێیدا ! .**

ئەمەش ئەو پێنج کارەبوو کە باش وایە لەدوای تەوبەکردن ئەنجام بدرێت لە هەموو ڕۆژێکدا ، وە لەگەڵ ئەو نوێژە سوننەتەکان کە دوانزە ڕکاتن لە ڕۆژێکدا کە دیاری کراون بەم شێوەیە :

دوو ڕکات پێش نوێژی بەیانی – چوار ڕکات پێش نوێژی نیوەڕۆ و دوو ڕکاتیش لەدوای – دوو ڕکاتیش دوای مەغریب – دوو ڕکات دوای عیشا – ئەمەش جگە لەنوێژی وەتر و ضوحی کە سونەتێکی گەورەن .

بەهیوای ئەوەی خوای گەورە تەوبەکانمان لێقەبووڵ بکات و ڕێگامان ئاسان بکات بۆ بەهەشتەکەی خۆی .ئامین ....

٧ . بەردەوامبوون و مانەوەلەسەر دین :(الإستقامة على الدين)

کە یەکێکە لەهۆکارەگرنگەکانی چوونە بەهەشت ، چونکە خوای گەورە لەقورئاندا دەفەرموێت : ((إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ)) الأحقاف ١٣ ، واتە : (ئەوکەسانەی کە باوەڕیان هێناوە بەخوا و بەردەوام دەبن ئەوانە هیچ ترسیان نی یەو دلگرانیش نین)

وعن سفيان بن عبد الله الثقفي قال : قلت يا رسول الله قل لي في الإسلام قولا لا أسأل عنه أحدا بعدك . قال (قل آمنت بالله ثم استقم) [رواه مسلم شرح صحيح مسلم لنووي : ٢/٣٦٧].

لە سوفیانی کوڕی عبداللە سەقەفی (ڕەزای خوای لێبێت) دەفەرموێت : بە پێغەمبەری خوام ووت قسەیەکم پێبڵێ لە ئیسلامدا کە کەس لەدوای تۆ پرسیاری نەکات ، ئەویش فەرمووی : بڵێ باوەڕم هێنا بە خوا و بەردەوامیشبە لەسەری .

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

٨. داواکردنی زانیاری لەبەرخاتری خودا :

لە ابی هورەیرەوە کە دەفەرموێت پێغەمبەری خوا (صلی اللّە علیە وسلّم)فەرموویەتی (ومن سلك طريقا يلتمس فيه علما ، سهل الله له به طريقا إلى الجنة ،و ما اجتمع قوم في بيت من بيوت الله يتلون كتاب الله ويتدارسونه إلا نزلت عليهم السكينة وغشيتهم الرحمة وحفتهم الملائكة وذكرهم الله فيمن عنده ، ومن بطأ به عمله لم يسرع به نسبه) [شرح صحيح مسلم لنووي ٢٤/١٧ .]**)واتە : (هەرکەسێك ڕێگەیەك بگرێتەبەر بۆ فێربوونی زانست و زانیاری ئەوا خوای گەورە ڕێگەیەکی بۆ ئاسان دەکات بۆ چوونە بەهەشت ، وەهەر کۆڕو کۆمەڵێك کۆببنەوە لەماڵێك لەماڵەکانی خوادا و کتێبەکەی کە قورئانە بخوێننەوە و لێکۆڵینەوەی شەرعەکەی بکەن ئەوا ئارامی بەسەریاندا دادەبارێت و بەزەیوو سۆز و درودی خودا دایان دەپۆشێت و فریشتەکانی خوا دەوریان دەدەن ، خوای گەورە یادیان ئەکات و باسیانی دەکات لەلای خۆی ، وە هەرکەسێکیش کاروکردەوەی بەتاڵ بێت ئەوا ڕەچەڵەك و نەسەبی بەکەڵکی نایەت !!))**

٩. دروستکردنی مزگەوت :

دروستکردنی مزگەوت کارێکی خێری گەورەیە بە پێی توانا ئەگەر کەسێك لە توانایا هەبوو دروستی بکات ، پێغەمبەری خودا (صلی اللّە علیە وسلّم)فەرموویەتی : (من بنى مسجدا يبتغي به وجه الله بنى الله له مثله في الجنة) ﴿**فتح البارى ٥٤٤/١**﴾ ، **واتە : (هەرکەسێك مزگەوتێك دروستبکات تەنها مەبەستی ڕەزامەندی خودا بێت ئەوا خوای گەورە بەهەمان شێوە ماڵێکی بۆ دروستدەکات لە بەهەشتدا)**

١٠. ڕەوشت بەرزی و خوڕەوشت جوانی :

پێغەمبەری خودا (صلی اللّە علیە وسلّم)دەفەرموێت : (أنا زعيم بيت في ربض الجنة ، لمن ترك المراء وإن كان محقا ، وبيت في وسط الجنة لمن ترك الكذب ، وإن كان مازحا ، وبيت في أعلى الجنة لمن حسن خلقه) [رواه أبو داود والضياء ، صحيح الجامع١٤٦٤)

واتە: (من کەفیلی ماڵێکم لەناو بەهەشتدا بۆ کەسێك کە وازبهێنێت لە موناقەشەو مشتومڕ ئەگەر لەسەر حەقیش بێت ، وە کەفیلی ماڵێکم لە ناوەڕاستی بەهەشت بۆ کەسێك کە درۆ تەرك بکات ئەگەر بۆ گاڵتەشبێت ، وە کەفیلی ماڵێکم لەبەرزترین شوێنی بەهەشت بۆ کەسێك کە "خوڕەوشت بەرز و خوڕەوشت جوانبێت ")

١١. وازهێنان لە موناقەشەکردن و مشتومڕکردن و گومان خستنە دڵی خەڵکی یەوە :

پێغەمبەر(صلی اللّە علیە وسلّم)لەوفەرموودەیەی پێشوو کەباسمان کرد دەفەرموێت :(أنا زعيم بيت في ربض الجنة ، لمن ترك المراء وإن كان محقا) **واتە:(من کەفیلی ماڵێکم لەناو بەهەشتدا بۆ کەسێك کە وازبهێنێت لە موناقەشەو مشتومڕ ئەگەر لەسەر حەقیش بێت)**

١٢. وازهێنان لە درۆ :

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

پێغەمبەر(صلى الله عليه وسلّم)لەوفەرموودەیەی پێشووتر کەباسمانکرد دەفەرمویێت: (وبيت في وسط الجنة لمن ترك الكذب ، وإن كان مازحا) واتە(کەفیلی ماڵێکم لە ناوەڕاستی بەهەشت بۆ کەسێك کە درۆ تەرك بکات ئەگەر بۆ گاڵتەشبێت) واتە گاڵتەکردن و سوعبەتکردنیش کارێکی باش نی یەو پێویستە هەوڵ بدرێت واز لە هەندێك جۆر گاڵتە بهێنرێت کە لە بناغەدا درۆیە و وە هەمووشمان دەزانین درۆکردن یەکێکە لە نیشانەکانی دووڕووەکان .وەك پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلّم)دەفەرموێت (آيەت المونافق ثلاثة : إذا حدث كذب ، ....) واتە نیشانەکانی مونافیق و دوڕوو سێ شتن : کاتێك کە قسە دەکەن درۆ دەکەن ، کاتێك کە پەیمان دەدات پەیمانەکەی ناباتەسەر ، وەکاتێکیش کە ئامانەتێکی لا دادەنێیت خیانەتی لێدەکات .

١٣. دەستنوێژ گرتنی بەردەوام و ئەنجامدانی دوو ڕکات نوێژ دوای هەموو بانگێك :

لە عبداللە کوڕی بەریدە کە ئەویش لەباوکیەوە(ڕەزای خوا لە هەردووکیان بێت) دەگێڕێتەوە کە بەیانیەکیان پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلّم)بانگی بیلای کردوو پێی فەرموو (يا بلال بم سبقتني إلى الجنة ؟ إني دخلت البارحة الجنة فسمعت خشخشتك [أي صوت مشيك] أمامي ؟) فقال بلال : يا رسول الله ! ما أذنت قط إلا صليت ركعتين ، ولا أصابني حدث قط إلا توضأت عنده . فقال رسول الله ε (بهذا) (صحيح الترغيب والترهيب ١٩٤]

واتە : (فەرمووی ئەی بیلام بە چ شتێك پێش من کەوتووی لە بەهەشتدا ؟؟ ! من دوێنێ شەو لەخەومدا چومە بەهەشت و گوێم لە خشەی پێت بوو لە پێشمەوەبوویت ؟؟ بیلالیش فەرمووی : ئەی پێغەمبەری خودا " هیچ کات بانگم نەداوە نوێژم نەکردبێت لەدوای بانگەکە ، وە هیچ کات بێدەستنوێژ نەدەبووم هەرکاتێك دەستنوێژم بشاکایە ئەوا دەستنوێژم دەگرتەوە ، پێغەمبەریش (صلى الله عليه وسلّم)فەرمووی : ئا بەوە بووە !!) مەبەستی نوێژی سونەتەکە و دەستنوێژەکەیە .

١٤. چوون بۆ مزگەوت و بەدەنگەوە چوونی بانگ :

لە ئەبوهورەیرەوە (ر.خ) دەفەرمووێت پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلّم)(من غدا إلى المسجد أو راح أعد الله له في الجنة نزلا كلما غدا أو راح) [شرح صحيح مسلم للنووي ١٧٦/٥] ويقول الإمام النووي رحمه الله في شرح هذا الحديث : (قولهε : أعد الله له في الجنة نزلا ، النزل ما يهيأ للضيف عند قدومه). واتە : (هەرکەسێك بەیانیا و ئێواران بچێت بۆ مزگەوت بۆ ئەنجامدانی نوێژی فەرزەکان ئەوە خوای گەورە جێگایەکی بۆ تەرخان دەکات لە بەهەشتدا لەپاداشتی ڕۆشتنەکەی) وە ئیمامی نەوەوی ڕەحمەتی خوای لێبێت لە ڕاڤەی ئەو فەرموودەیەدا دەفەرموێت (خوای گەورە جێگەیەکی بۆ تەرخان دەکات لە بەهەشتدا ، واتە ئەو جێگەیەی کە ئامادەدەکرێت بۆ میوانێك کە دێت) کەواتە بۆمان دەرکەوت سەردانکردنی مزگەوت و ئەنجامدانی نوێژ بە کۆمەڵ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

(جەماعەت) هۆكاریَكن كە خوای گەورە پاداشتیَكی یەكجار گەورەی بۆ داناوە ئەویش بەهەشتیَكی نەبڕاوەیە .

١٥. سوجدەبردنی زۆر :

روى الإمام مسلم في صحيحه عن ربيعة بن كعب الأسلمي قال : كنت أبيت مع رسول الله ع فأتيته بوضوئه وحاجته ، فقال لي : (سل) ، فقلت : أسأل مرافقتك في الجنة ، فقال (أو غير ذلك) ، قلت : هو ذاك ، قال: (فأعني على نفسك بكثرة السجود] (شرح صحيح مسلم النووي ٤/ ٤٥١]

ئیمامی موسلم دەگێڕێتەوە كە ئەویش لە ڕەبیعەی كوڕی كەعبی ئەسلەمی كە دەفەرموویَت : لەخزمەتی پیَغەمبەر(صلى الله عليه وسلّم)مامەوە ، هەندیَك ئاوم بۆهیَنا تاوەكو دەستنویَژ پیَبگریَت ، پیَغەمبەریش (صلى الله عليه وسلّم)لەپاداشتی ئەوەدا فەرمووی : (چیت ئەویَت ؟ داوای شتیَكم لیَبكە) ، منیش ووتم ئەمەویَت هاوڕیَتبم لە بەهەشتدا ، پیَغەمبەر(صلى الله عليه وسلّم)فەرمووی :(چیتر ؟ جگەلەوە) منیش وتم : هەرئەوە ، پیَغەمبەریش (صلى الله عليه وسلّم)فەرمووی : (یارمەتی خۆتبدە بۆ چوونە بەهەشت بە زۆر سوجدە بردن)

١٦. حەج كردن لە پیَناوی خوادا :

بریتی یە لەوحەجەی كەتەنها مەبەستیَك كە حاجی یە هەیبیَت ڕەزامەندی خودا بیَت ، پیَغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلّم)دەفەرمویَت : (من حج فلم يرفث و لم يفسق رجع كيوم ولدته أمه) [رواه البخاري وغيره فتح الباري ٣٨٢/٣] ، **واتە : هەركەسیَك حەجبكات بەمەرجیَك قسەی پڕوپوچ و بیَمانا نەكات و وە گوناهیشی تیَدا ئەنجام نەدات ئەوا وەك ئەوەوایە تازە لە دایك بووبیَت هیچ گوناهیَكی نامیَنیَت)**

وە دەشفەرمویَت : (الحج المبرور ليس له جزاء إلا الجنة) [رواه الأمام أحمد الطبراني ، صيح الجامع ٣١٧٠] **واتە :(حەجی وەرگیرا و پەسەندكراو لەلای خوا ئەوەندەگەورەیە كە هیچ پاداشتیَك قابیلی نی یە تەنها بەهەشت نەبیَ)**

١٧. خویَندنی ((آية الكرسي)) لەدوای هەموو نویَژەكان :

لە ابی أمامەی باهیلی (ڕەزای خوای لیَبیَت) دەفەرمویَت كە پیَغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلّم)فەرموویەتی : (من قرأ آية الكرسي في دبر كل صلاة لم يحل بينه وبين دخول الجنة إلا الموت) [أخرجه النسائي وابن السني وغيرهما _ السلسلة الصحيحة ٩٧٢] **واتە: (هەركەسیَك آية الكرسي بخویَنیَت لەدوای هەموو نویَژەكاندا ، هیچ شتیَك لەبەینی ئەو و بەهەشتدا نی یە تەنها مردن نەبیَت) بەمانای مردن جیای كردۆتەوە لە بەهەشت ئەگەر مرد ئەوا ڕاستەوخۆ دەچیَت بۆ بەهەشت .**

وەچەند ویردیَكی تر هەن كە ئەنجامدانیان دەبیَتەهۆی ڕەزامەندی خودا و چوونە بەهەشت ، پیَغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلّم)دەفەرموویَت : (سيد الاستغفار: أن يقول : اللهم أنت ربي لا إله إلا أنت ، خلقتني وأنا عبدك ، وأنا على عهدك ووعدك ما استطعت ، أعوذ بك من شر ما صنعت ، أبو لك بنعمتك علي وأبوء لك بذنبي ، اغفر لي ، فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قال: ومن قالها في النهار موقنا بها فمات من يومه قبل أن يمسي فهو من أهل الجنة ، ومن قالها من الليل وهو موقن بها فمات قبل أن يصبح فهو من أهل الجنة) [فتح الباري ١١/٩٧]

هەرکەسێك ئەم ویردەی ووت لە ڕۆژدا و باوەڕی پێی هەبێت ئەوا ئەگەر مرد ئەوا ئەهلی بەهەشتە ، وەئەگەر یەکێك لە شەودا ووتی باوەڕی پێی هەبوو ، مرد پێش ئەوەی ڕۆژ بکاتەوە ئەوە ئەهلی بەهەشتە)

١٨. ئەنجامدانی دوانزە ڕکات نوێژی سوننەت لە شەو ڕۆژێکدا : -

لە أم حبيبە –ڕەحمەتی خوا لێبێت- کە دەگێڕێتەوە پێغەمبەری خوا (صلی اللّه عليە وسلّم)فەرموويەتی : (من صلى في يوم وليلة اثنتين عشرة ركعة بني لـه بيت في الجنة : أربعا قبل الظهر ، وركعتين بعدها ، وركعتين بعد المغرب ، وركعتين بعد العشاء ، وركعتين قبل صلاة الغداة [الفجر]) [رواه الترمذي ، صحيح الجامع ٦٣٦٢]

واتە : (هەرکەسێك لەشەوڕۆژێکدا دوانزە ڕکات نوێژی سونەت بکات ئەوا خوای گەورە ماڵێکی بۆ دروستدەکات لە بەهەشتدا : چوار ڕکات پێش نوێژی نیوەڕۆ – دوو ڕکاتیش لەدوای- دوو ڕکات دوای مەغریب ، دوو ڕکاتیش دوو ڕکاتیش دوای عیشا- دوو ڕکاتیش پێش نوێژی بەیانی)

١٩. سەلام کردن و ناندان و پەیوەندی خزمایەتی و نوێژکردن بەشەو:

پێغەمبەری خوا (صلی اللّه عليە وسلّم)فەرموويەتی: ((يا أيها الناس : أفشوا السلام ، وأطعموا الطعام ، وصلوا بالليل والناس نيام ، تدخلوا الجنة بسلام) [رواه ابن ماجه وغيره . صحيح سنن ابن ماجه ١٠٩٧] ، **واتە : (ئەی خەڵکینە : سڵاو لەخەڵکی بکەن ، نان و خواردن بدەن بەخەڵك ، نوێژبکەن بەشەو لەکاتێکدا خەڵکی خەوتوون ، دەچنە بەهەشتەوە بەسەلامەتی و بێ هیچ کێشەیەك)**

٢٠. تایبەتە بە ئافرەتان ((ئەنجامدانی پێنج نوێژە فەرزەکە ، ڕۆژووگرتنی مانگی ڕەمەزان ، وەپاراستنی عەورەت ، گوێڕایەڵی پیاوان ..

ابی هورەیرە -ڕەحمەتی خوای لێبێت- دەفەرموێت : پێغەمبەری خوا (صلی اللّه عليە وسلّم)فەرموويەتی : (إذا صلت المرأة خمسها ، وصامت شهرها ، وحصنت فرجها ، وأطاعت زوجها ، قيل لها: أدخلي الجنة من أي أبواب الجنة شئت) [صحيح الجامع ٦٦٠]

واتە :(ئەگەر ئافرەتێك پێنج نوێژە فەرزەکەی ئەنجام دا ، وە ڕۆژووی مانگی ڕەمەزانی گرت، پارێزگاری کرد لەعەورەتی خۆی ، وە گوێڕایەڵی پیاوەکەی کرد ، ئەوە پێی دەوترێت لە ڕۆژی دوایدا : بڕۆرە بەهەشتەوە لە هەردەرگایەك کە ئارەزووی دەکەیت)

٢١. ڕاستگۆیی لە کاتی قسەکردندا ، وە پابەندبوون بە بەڵێنەکانەوە، پاراستنی ئەمانەتەکان ، پاراستنی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عەورەت،پاراستنی چاو لە سەیرکردنی حەرام، ئازارنەدانی خەڵکی بە دەست (پاراستنی دەست).

لە عەبادەی کوڕی صامت کە دەگێڕێتەوە کە پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم)فەرموویەتی : (اضمنوا لي ستا من أنفسكم اضمن لكم الجنة ، اصدقوا إذا حدثتم ، وأوفوا إذا وعدتم ، وأدوا إذا ائتمنتم ، واحفظوا فروجكم وغضوا أبصاركم ، وكفوا أيديكم) . رواه ابن خزيمة وابن حبان والحاكم وغيرهم وحسنه الألباني في السلسلة الصحيحة

واتە: گرنتی (ضمان) ی شەش شتم بدەنێ لە نەفسی خۆتان منیش گەرەنتی بەهەشتان دەدەمێ ، ڕاستبڵێن کە قسەتان کرد ، پابەندبن بە بەڵێنەکانتانەوە کاتێک کە بەڵێنتان دا ، پارێزگاری بکەن کاتێک ئەمانەتتان لادادەنرێت ، وە پارێزگاری بکەن لە عەورەتتان و چاویشتان بپارێزن لە بینینی حەرام و دەستەکانتان بپارێزن لەکاری نابەجێ و حەرام)

٢٢. گرتنەئەستۆی بەخێوکردنی سێ کچ یان سێ خوشك یان زیاتر

لەئەنەسی کوڕی مالیکەوە –ڕەحمەتی خوای لێبێت- دەفەرموێت : پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلم)فەرموویەتی : (من كن له ثلاث بنات ،أو ثلاث أخوات،فاتقى الله وأقام عليهن كان معي في الجنة هكذا،وأومأ بالسبابة والوسطى)

واتە : هەرکەسێك سێ کچ یان سێ خوشکی هەبێت لەخوا بترسێت و مافەکانیان بداتێ ، ئەوە لە بەهەشتدا لەگەڵ مندایە بەم شێوەیە –کاتێك کە فەرمووی بەم شێوەیە ، هەردوو پەنجەی شایەتمان و ئەوەی تەنیشتی دەلکان بەیەکەوە -) واتە ئاوەها بەیەکەوەین وەك ئەو دوو پەنجەیە لەیەك نزیکین .

٢٣. ئارامگرتن خۆگرتن لە کاتی مردنی منداڵ یان خۆشەویستێك :

پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلم)فەرموویەتی : (من احتسب ثلاثة من صلبه ، دخل الجنة قالت امرأة: واثنان؟قال:واثنان)[رواه النسائي وابن حبان ، صحيح الجامع ٥٩٦٩]

واتە : (هەرکەسێك خۆڕاگربێ لەکاتی لەدەستدانی سێ کەس کەلەوبوون (منداڵی بێت) ئەوا ئەچێتە بەهەشتەوە ، ژنێکیش ووتی : ئەی ئەگەر دوو منداڵی مردبوو ؟؟ پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم)فەرمووی ئەویش . وە فەرموویەتی : (ما من مسلمين يموت لهما ثلاثة من الولد ، لم يبلغوا حنثا ، إلا أدخلهما الله الجنة بفضل رحمته إياهم) [رواه الأمام احمد والنسائي وابن حبان ، صحيح الجامع ٥٧٨١]

واتە : (هەرکەسێکی مسوڵمان سێ منداڵی لێ بمرێت پێش شەوەی منداڵەکانی گەورەببن (بالغ) ببن ، ئەوا خوای گەورە دایك و باوکەکە دەخاتە بەهەشت بەهۆی ئەو سۆز و ڕەحمەی کە هەیانبووە بەرامبەر بەمنداڵەکەیانەوە.

وە پێغەمبەر(صلى الله عليه وسلم)دەشفەرموێت : (يقول الله تعالى :ما لعبدي المؤمن عندي جزاء إذا قبضت صفيه من أهل الدنيا ، ثم احتسبه إلا الجنة) [صحيح الجامع ٨١٣٩]

واتە : (خوای گەورە دەفەرموێت : هیچ بەندەیەکی ئیماندار پاداشتی لای من نی یە کاتێك کە خۆشەویستێکی لەدەستدەدات لە دونیادا ، وە ئارام بووەو صەبری

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

گرتووە تەنها بەهەشت نەبێت) مەبەستی ئەوەیە ئەوەندە گەورەیە هیچ پاداشتێك قابیلی نی یە تەنها بەهەشت نەبێ .

٢٤. لەئەستۆگرتن و بەخێوكردنی منداڵی بێ باوك و دایك (بەخێوكردنی هەتیو)

لە سهل ی كوڕی سعد كەدەگێڕێتەوە كە پێغەمبەری خودا (صلى الله عليە وسلّم)فەموویەتی : (أنا وكافل اليتيم في الجنة هكذا ، وقال بإصبعيه السبابة والوسطى) [فتح الباري ١٠/٤٣٦]

واتە : (من و ئەوكەسەی كە بەخێوكردنی هەتیوی لەئەستۆ گرتووە لەبەهەشتدا بەیەكەوەین بەم شێوەیە – ئاماژەی دەكرد بە پەنجەی شایەتمان و ئەوەی تەنیشتی كە بەیەكیەوە دەلكان -)

٢٥. بەسەركردنەوەی نەخۆش و سەردانكردنی مسوڵمانان لەبەرخوا :

پێغەمبەری خودا (صلى الله عليە وسلّم)فەموویەتی : (عاد مريضا ،، أو زار أخا له في الله ، ناداه مناد : أن طبت وطاب ممشاك ، وتبوأت من الجنة منزلا) [رواه الترمذي وابن ماجه وحسنه الألباني في صحيح الجامع ٦٣٨٧]

واتە : ئەوكەسەی كەسەردانی نەخۆشێكی كرد یان سەردانی مسوڵمانێك دەكات تەنها لەبەر خاتری خوا ، بانگخوازێك لەلایەن خوداوە بانگی دەكات و دەفەرمووێت : باشت كرد و هاتن و ڕۆشتنت خۆش و پڕبەرەكەت ، لەبەهەشتی خوادا ماڵێكت بۆخۆت تەرخان كرد). وە دەشفەرمویێت : (من عاد مريضا لم يزل في خرفة الجنة حتى يرجع) [رواه مسلم ،النووي ١٦/٣٦١] **واتە : (هەركەسێك سەردانی نەخۆشێك دەكات لەبەهەشتدایە هەتاكوو دێتەوە)**

٢٦. پارێزگاریكردن لە دوو خوڕەوشت

لە عبدالله كوڕی عەمرەوە كە دەگێڕێتەوە كە پێغەمبەری خوا (صلى الله عليە وسلّم)فەرموویەتی : (خصلتان أو خلتان لا يحافظ عليهما عبد مسلم ، إلا دخل الجنة ، هما يسير ومن يعمل بهما قليل ، يسبح في دبر كل صلاة عشرا ، ويحمد عشرا ، ويكبر عشرا ، فذلك خمسون ومائة باللسان ، وألف وخمسمائة في الميزان ، يكبر أربعا وثلاثين إذا أخذ مضجعه ، ويحمد ثلاثا وثلاثين ، ويسبح ثلاثا وثلاثين ، فتلك مائة باللسان ، وألف في الميزان)فلقد رأيت رسول الله ع يعقدها ، بيده ، قالوا : يا رسول الله !كيف (هما يسير ، ومن يعمل بهما قليل) ؟ قال يأتي أحدكم (يعني) الشيطان في منامه فينومه قبل أن يقوله ويأتيه في صلاته فيذكره حاجة قبل أن يقولها) [رواه أبو داود والترمذي وقال (حديث حسن صحيح) والنسائي وابن حبان في صحيحه (صحيح الترغيب ٦٠٣)

واتە : دوو خوو هەن ، هەربەندەكی مسوڵمان پارێزگاری لێبكات ئەچێتەبەهەشتەوە ، ئەوانیش زۆر ئاسانن بەڵام ئەوانەی كاری پێدەكەن كەمن ، لە دوای هەموو نوێژێك دە جار سوبحان الله بكات ، وە الحمد الله دەجار، الله اكبر دەجار ، كە ئەمە بە زمان لە ماوەی هەرپێنج نوێژە فەرزەكاندا دەكاتە سەد و پەنجا جار بەڵام لە میزانی خوادا یەك چاكە بە دەیە واتە بە تەسبیحاتەكە دەبێتە

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هـەزار و پێـنـج سـەد چـاكە ، وە خـووی دووەمیـان كاتێـك دەچـێتە جێگـەوە سـی و چـوارجار الله اكبر ، سـی و سـێ جـار الحمـد الله ، سـی و سـێ جـار سـبحان الله ، كـە ئەمـەش سـەد دەكـات بـە زمـان بـەڵام لـەلای خـودا بـە هـەزار چاكە دەنوسـرێت)وە دەفەرموێت پێغەمبەرم دەبینی كە تەسبیحاتەكانی بە دەستی دەكـرد ، وتیـان : ئـەی پێغەمبـەری خـودا ! چۆن ئەوكارانـە ئاسـانن و بـەڵام ئەوكەسـانەی ئـەنجامی دەدەن كەمن ؟. ئەویش فەرمووی : (یەكێك دێت بۆلاتان (مەبەستی شـەیتان بـوو) لـەكاتی خەودا دەتان خەوێنێت پـێش ئـەوەی ویردەكـان بخوێنن ، وە لـەكاتی نوێژەكانتانـدا كارتان بۆ دەدۆزێتەوە و مەشغوڵتان دەكات تا دوای نوێژە كە ویردەكە ناخوێنن .

٢٧. كارئاسان و معامەلەخۆش لەكاتی كڕین و فرۆشتندا :

عوسمـانی كـوڕی عـەفان –ڕەزای خـوای لێبێـت- دەگێڕێتـەوە كە پێغەمبـەری خـودا (صلی الله علیـه وسـلم)فەموویـەتی : (أدخل الله عز وجل الجنة رجلا كان سهلا مشتريا وبائعا) [سلسلة الأحاديث الصحيحة برقم ١١٨١]

واتـە: خـوای گـەورە پیاوێـك دەخاتـە بەهەشـتەوە بـەهۆی ئـەوەی كـە لـەكڕین و لـە فرۆشتندا معامەلە خۆش و كار ئاسان بووە .

٢٨. چاوپۆشیكردن و لێبوردن لە قەرز :

لە حوزەیفەوە كە دەگێڕێتەوەكە پێغەمبەری خودا (صلی الله علیه وسلم)فەموویەتی(أن رجلا مات فدخل الجنة فقيل له ما كنت تعمل " قال فأما ذكر وإما ذكر " فقال إني كنت أبايع الناس فكنت أنظر المعسر وأتجوز في السكة أو في النقد فغفر له) [شرح صحيح مسلم للنووي ١٠ / ٤٨٣]

واتە : پیاوێك وەفاتی كرد و چووە بەهەشتەوە ، لێیان پرسی چ كارێكت ئەنجام داوە ؟ (بیری كەوتەوە یان بیریان خستەوە) ووتی : من لەدونیادا شتم بەخەڵكی دەفرۆشت و ئەگەر بمزانیایە كەسێك دەست كورت و نەدارە ئەوا لەسەری دەوەستام یان هەرچاوپۆشیم دەكرد لەپارەكەی)

وە لە أبو هورەیەوە كە پێغەمبەر (صلی الله علیـه وسـلم)فەموویـەتی : (كان رجل يداين الناس فكان يقول لفتاه ، إذا أتيت معسرا فتجاوز عنه لعل الله يتجاوز عنا ، فلقي الله فتجاوز عنه) [شرح صحيح مسلم للنووي ١٠/ ٤٨٥]

واتە : پیاوێك قەرزی دەدا بەخەڵك ، بەكوڕەكەی ووت : كاتێك كـە یـەكێك قـەرزارت بوو چاوپۆشی لێبكە بەڵكو خوای گەورە چاوپۆشـی بكـات لـە گوناهـەكانمان ، پاشـان مردوو گەیشتە خزمەتی خوا و خوای گەورە چاوپۆشی لێكردو چووە بەهەشت .

٢٩. چەند كارێكی باش هەیە كە لەهەرمسوڵمانێكدا هـەبێت ئـەوا دەچێتە بەهەشت بەیارمەتی خودا :

ابوهورەیرە دەگێڕێتەوە كە پێغەمبەری خـودا (صلی الله علیـه وسـلم)فەرموویـەتی : (من أصبح منكم اليوم صائما ؟ قال أبو بكر : أنا ، قال : فمن تبع منكم جنازة ؟ قال أبو بكر : أنا ، قال : فمن أطعم منكم اليوم مسكينا ؟ قال أبو بكر : أنا ، قال فمن عاد منكم اليوم مريضا ؟ فقال أبو بكر : أنا قال رسول الله i : " ما اجتمعن في امرئ إلا دخل الجنة " [شرح صحيح مسلم للنووي ١٥ / ١٦٤]

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واته : پێغەمبەر فەرمووی کێ لەئێوە ئەمڕۆ بەڕۆژووە ؟ ابوبكر فەرمووی : من ، وە پێغەمبەر فەرمووی : کێ لە ئێوە ئەمڕۆ دوای جەنازەیەك کەوتووە ؟ ابوبكر فەرمووی : من ، ، وە پێغەمبەر فەرمووی : کێ لە ئێوە ئەمڕۆ نانی داوە بە فەقیر ؟ ابوبكر فەرمووی : من، وە پێغەمبەر فەرمووی : کێ لە ئێوە ئەمڕۆ سەردانی نەخۆشێکی کردووە ؟ ابوبكر فەرمووی : من ، ، پێغەمبەری خوا (صلى الله عليه وسلّم)فەرمووی :(ئەم کارانە لەهەر بەندەیەکدا کۆببێتەوە پاداشتەکەی بەهەشتە) .

۳۰. ئارامگرتن لەکاتی لەدەستدانی نیعمەتی بینین :

لە أبی هريره وە کە دەفەرموێت پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلّم)فەرموویەتی :

((يقول الله تعالى : من أذهبت حبيبتيه فصبر واحتسب لم أرض له ثوابا دون الجنة) [رواه الترمذي ، صحيح الجامع ٨١٤٠]

واته : هەرکەسێك کە لەدونیادا چاوەکانی لەدەستدا و نابینا بوو ، لەگەڵ ئەوەدا ئارامگربوو و صەبری هەبوو ئەوا پاداشتەکەی بەهەشتە .

ربنا آتنا في الدنيا حسنة في الآخرة حسنة وقنا عذاب النار

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com